

IHMISOIKEUSRISKIEN ARVIOINTI LASSILA & TIKANOJALLA

Arviointi tehty 2024

Sisällys

<u>L&T:n ihmisoikeusriskien arviointi</u>	3
<u>Ihmisoikeusriskien arviointiprosessi</u>	4
<u>Ilmoituskanava</u>	7
<u>Hallintomalli</u>	8

Lassila & Tikanojan ihmisoikeusriskien arviointi

Lassila & Tikanoja (L&T) on monipalveluyritys, jonka liiketoiminta on jaettu neljään toimialaan: Ympäristöpalvelut, Teollisuuspalvelut, Kiinteistöpalvelut Suomi ja Kiinteistöpalvelut Ruotsi. Ympäristö- ja Teollisuuspalvelut muodostavat L&T:n kiertotalousliiketoiminnat ja Kiinteistöpalvelut Suomessa ja Ruotsissa L&T:n kiinteistöliiketoiminnat.

Tuotamme asiakkaillemme arjessa toimivia palveluratkaisuja materiaalien ja sivuvirtojen kierrätykseen sekä kiinteistöjen kestävään ylläpitoon. Keräämme erilaisia materiaalivirtoja ja ohjaamme niitä hyötykäyttöön sekä autamme asiakkaitamme vähentämään jätteen syntyä ja energiankulutusta.

L&T:n hankinnat painottuvat ostoihin suomalaisilta ja ruotsalaisilta toimittajilta. L&T:n hankinnoista merkittävimmän osan muodostavat erilaisten palveluiden alihankinta sekä kaluston ja polttoaineiden, teknisen kaupan tuotteiden ja erilaisten materiaalien hankinta.

L&T kunnioittaa YK:n ihmisoikeuksien julistuksessa määriteltyjä ihmisoikeuksia sekä kansainvälisen työjärjestön (ILO) määrittelemiä työntekijöiden oikeuksia, kansainvälisiä sopimuksia ja YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia ohjaavia periaatteita. Olemme sitoutuneet tukemaan YK:n Global Compact -aloitetta ja sen ihmis- ja työoikeusperiaatteita.

Ihmisoikeudet on huomioitu myös L&T:n julkisissa politiikoissa ja suunnitelmissa, kuten henkilöstöä ja toimittajia koskevissa Tapa toimia-ohjeissa, ihmisoikeuspolitiikassa, työturvallisuuspolitiikassa ja monimuotoisuussuunnitelmassa.

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Ihmisoikeusriskien arviointiprosessi

Ihmisoikeusvaikutusten ja riskien tunnistaminen ja arviointi

L&T kehittää toimintaansa huomioiden YK:n yritys-toimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat periaatteet. L&T:n toiminnalla on vaikutusta erityisesti kolmella alueella:

- oma henkilöstö
- toimitusketju
- asiakkaat.

L&T:n ihmisoikeusriskien arviointiprosessi käsittää ihmisoikeusvaikutuksien ja mahdollisten riskien tunnistamisen ja niiden arvioinnin. Arvioinnissa on huomioitu tunnistettujen mahdollisten ihmisoikeusriskien vakavuus ja todennäköisyys, tunnistettu mahdolliset haavoittuvat ihmisryhmät sekä katsottu vaikutusten laajuutta, vakavuutta ja vaikutuksien korjattavuutta, minkä perusteella on tunnistettu toiminnan kannalta kaikkein merkittävimmät ihmisoikeusvaikutukset.

Arvioinnin taustalla on hyödynnetty myös L&T:n aikaisemmin keräämää tietoa, järjestöjen ja viranomaisten raportteja ja tutkimuksia, maita, palveluita ja tuotteita koskevia riskinarviointeja, sekä toimittajien auditoinneista ja itsearvioinneista saatua tietoa.

Arviointiin on osallistunut L&T:n asiantuntijoita henkilöstöhallinnosta, hankinnasta, liiketoiminta-alueilta sekä vastuullisuusyksiköstä.

Keskeiset ihmisoikeusvaikutukset

L&T:n toiminnalla on mahdollisia suoria ja epäsuoria ihmisoikeusvaikutuksia. Suorat vaikutukset kohdentuvat omaan henkilöstöön ja epäsuorat vaikutukset liittyvät pääsääntöisesti toimitusketjuun. Keskeiset ihmisoikeusvaikutukset on esitetty seuraavan sivun taulukossa.

Ihmisoikeusarvio päivitetään kahden vuoden välein.

Osa-alue	Vaikutus	Keskeiset mahdolliset ihmisoikeusriskit	Huomiot ja ehkäisykeinot
Oma henkilöstö		- Ihmisoikeusriskien tarkastelussa on otettu huomioon Suomen ja Ruotsin lainsäädäntö, L&T:n toimintamallit, yhteiskunnan rakenne sekä työehtosopimusjärjestelmä. - Henkilöstön osalta mahdolliset vaikutukset liittyvät työturvallisuuden ja syrjinnän ehkäisemiseen, erityisesti monimuotoisessa työyhteisössä. - Erityisen haavoittuvia ryhmiä ovat nuoret työntekijät, ulkomaiset työntekijät ja epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevät.	- L&T:llä on käytössä ihmisoikeuspolitiikka, Tapa toimia -ohjeet (Code of Conduct), henkilöstöpolitiikka, monimuotoisuussuunnitelma sekä työturvallisuuspolitiikka, jotka ohjaavat toimintaa arjessa. - Ohjeistamme ja koulutamme henkilöstöämme ihmisoikeuksiin liittyvistä kysymyksistä kuten työturvallisuudesta, työhyvinvoinnista tai epäasiallisesta käytöksestä sekä viestimme näistä aiheista säännöllisesti. - Meillä on nollatoleranssi kaikenlaista syrjintää ja häirintää vastaan työpaikalla, ja kannustamme työntekijöitämme ilmoittamaan mahdollisista epäkohdista.
Hankintaketju	 	- Mahdolliset vaikutukset liittyvät työturvallisuuteen, työkäytänteisiin sekä syrjintään. - Suorien toimittajien osalta vaikutukset voivat olla vähäisempiä kuin muualla ketjussa. Syvemmällä toimitusketjussa on tuotantovaiheita sellaisissa maissa, joissa työelämän käytännöt tai lainsäädäntö voivat aiheuttaa riskejä. - Erityisen haavoittuvia ryhmiä ovat nuoret työntekijät ja ulkomaiset työntekijät	- Toimittajia koskeva Tapa toimia -ohje (Supplier Code of Conduct) sisältää keskeiset ihmisoikeudet ja on osa toimittajasopimusta. - Olemme määrittäneet toiminnallemme vaatimustenmukaisuustavoitteet. Seuraamme Tapa toimia -ohjeen kattavuutta, edellyttämme toimittajien itsearviointeja ja auditoimme toimittajia riskiarvioinnin perusteella. - Koulutamme hankintaamme toimitusketjun vastuullisuudesta.
Muu arvoketju	 	Yksikään tunnistettu mahdollinen riski ei noussut arvioinnissa olennaiseksi. Arvioinnissa tarkasteltiin seuraavat kokonaisuudet: - Oikeus terveyteen - Yhdenvertainen pääsy palveluihin - Yksityisyyden suoja. Haavoittuvia ryhmiä ovat esimerkiksi nuoret tai toimintarajoitteiset ihmiset.	- Laitteisiin kohdentuu erityisiä turvavaatimuksia, joita täydennetään ohjeistuksilla ja asiakaskoulutuksilla. Henkilökunnan osaamista ylläpidetään säännöllisesti. - L&T ei käsittele sensitiivisiä henkilötietoja. Yhtiöllä on kattava ja auditoitu tietoturva- ja tietosuojapolitiikka sekä prosessit.

Suora vaikutus

Liikesuhde

Myötävaikutus

Toimenpiteet haittojen vähentämiseksi sekä korjaavat toimenpiteet

Henkilöstöä koskevat käytännöt

L&T:llä puututaan omaa henkilöstöä koskeviin ihmisoikeusrikkomuksiin olemassa olevien käytäntöjen ja prosessien mukaisesti. L&T:llä on nollatoleranssi epäasialliselle käyttäytymiselle, häirinnälle ja syrjinnälle. Epäasiallista kohtelua tai käytöstä ei sallita missään olosuhteissa, ja HR sekä esihenkilöt puuttuvat kaikkiin tietoon tulleisiin tapauksiin.

Ohjeet epäasiallisen kohtelun havaitsemiseen tai kokemiseen ja siitä ilmoittamiseen ovat jokaisen L&T:läisen saatavilla intranetissä, ja ohjeet käydään henkilöstön kanssa säännöllisesti läpi. Lisäksi kaikille L&T:läisille pakollinen Tapa toimia - verkkokurssi eettisten liiketoimintaperiaatteiden käytännön soveltamisesta sisältää ohjeita häirintätilanteiden käsittelyyn. Koulutus tehdään perehdytyksen yhteydessä sekä uusitaan säännöllisesti osana L&T:n henkilöstökoulutus-kokonaisuutta.

Henkilöstöä koskevat ohjeet ja politiikat päivitetään säännöllisesti johtamismallin mukaisesti. Lisäksi teemme erilaisia kyselyitä ja kartoituksia, joissa ihmisoikeuskysymykset ovat joko suoraan tai välillisesti huomioitu. Näitä ovat muun muassa:

- Vuosittain tehtävä henkilöstökysely, joka kartoittaa tyytyväisyyttä omaan työhön, tiimiin, esihenkilön toimintaan ja yhtiöön kokonaisuutena
- Palkkatutkimukset
- Suorituksen arvioinnin ja tavoitteiden asettamisen vuosikeskustelut sekä välitavoitekeskustelut
- Varhaisen tuen keskustelut työkyvyn ja suoriutumisen ylläpitämiseksi, häiriöiden havaitsemiseksi ja ratkaisujen löytämiseksi.

Toimittajia koskevat vaatimukset

L&T edellyttää, että tavarantoimittajat ja palveluntoimittajat ovat sitoutuneet noudattamaan L&T:n Tapa toimia - ohjetta (Supplier Code of Conduct), jossa on määritetty keskeiset toimittajia koskevat ihmisoikeusvaatimukset. Lisäksi odotamme näiden vaatimusten jalkauttamista eteenpäin ketjussa. Vaatimuksenmukaisuutta seurataan vuoropuhelulla, toimittajille kohdennetuilla itsearvioinneilla sekä auditoinneilla.

Korjaavat toimenpiteet

Mikäli L&T:n omassa toiminnassa tai asiakasrajapinnassa tulee esille suoria ihmisoikeusloukkauksia, käynnistämme välittömästi selvityksen asian korjaamiseksi. Korjaavat toimenpiteet riippuvat asian luonteesta ja niistä sovitaan asianomaisen tahon kanssa yhteistyössä. Kehitämme omaa toimintaamme jatkuvasti ehkäistäksemme tilanteita, joissa ihmisoikeusloukkauksen riski on olemassa.

Yhteistyötä kumppanin kanssa ei ensisijaisesti katkaista heti asian tullessa ilmi, vaan pyrimme yhdessä ratkomaan asian tilanteen korjaamiseksi. Yhteistyö voidaan kuitenkin lopettaa, mikäli yhteistyökumppani ei osoita halua tai sitoutumista kehittää havaittuja puutteita.

Seuranta ja raportointi

Kerromme läpinäkyvästi ihmisoikeustyön edistymisestä omissa kanavissamme, kuten nettisivuillamme. Lisäksi raportoimme oman toimintamme ihmisoikeusvaikutuksista, -riskeistä ja -rikkeistä sekä toimenpiteiden edistymisestä vuosittain osana kestävyysraportointia.

Ilmoituskanava

L&T:n ilmoituskanavan kautta L&T:n työntekijät, asiakkaat, toimittajat ja muut meille tärkeät sidosryhmät voivat ilmoittaa anonyymisti toimintaamme kohdistuvista väärinkäytös-epäilyistä, jotka liittyvät esimerkiksi lainsäädännön tai L&T:n Tapa Toimia -ohjeiden rikkomiseen.

Ilmoituskanava on julkinen ja ohjeet ilmoituksen tekemiseksi löytyvät muun muassa [L&T:n verkkosivuilta](#).

Ilmoitukset käsitellään luottamuksellisesti niin, ettei kenellekään hyvässä uskossa ilmoituksen jättäneelle aiheudu ilmoituksen tekemisestä kielteisiä seuraamuksia.

Ilmoituksia käsittelevät L&T:n Compliance Officer, lakiosasto tai muut henkilöstö- ja lakiasiaintoimintajalle raportoivat henkilöt. Tutkinnassa saatetaan tapauskohtaisesti tarvita apuna muita asiantuntijoita, joita koskee myös salassapitovelvollisuus.

Hallintomalli

Ihmisoikeusriskien tunnistaminen ja arviointi on integroitu osaksi L&T:n johtamisjärjestelmää.

L&T:n ihmisoikeusriskien tunnistaminen ja arviointi on konsernin yhteiskuntasuhdejohtajan vastuulla, ja sitä koordinoi ja ohjaa L&T:n Head of Sustainability. Riskienarviointi tehdään yhteistyössä toimialojen asiantuntijoiden kanssa.

Ihmisoikeuksiin liittyvät keskeiset riskit ja tunnusluvut raportoidaan säännöllisesti L&T:n ylimmälle johdolle ja hallitukselle, joka hyväksyy L&T:n ihmisoikeuspolitiikan.

Lisäksi ihmisoikeuksia käsitellään L&T:n hallituksen henkilöstö- ja vastuullisuusvaliokunnassa muun muassa osana L&T:n vastuullisuusohjelman seurantaa.

HUOMISELLA TÖISSÄ